

Datum: 2024-08-12
Diarienummer: 2024-15051-2
Enhet: Rättsenheten

Mottagare:
Referens:

Ett nytt Nationellt cybersäkerhetscenter del 2 (Fö2024/00785)

Säkerhetspolisen har tagit del av slutbetänkandet Ett nytt Nationellt cybersäkerhetscenter del 2 – Förutsättningar för en effektiv verksamhet (Fö2024/00785).

Nedan följer Säkerhetspolisens synpunkter. I rubriksättningarna hänvisas till kapitel och rubriker i delbetänkandet.

4 Personal, arbetsgivaransvar och arbetsledning

4.2.1 Grundbemanning

Säkerhetspolisen är positiv till förslaget att personal från de deltagande myndigheterna ska placeras i centret och att sådan placering ska ske efter överenskommelse mellan Försvarets radioanstalt (FRA) och den myndighet där personalen är anställd.

Säkerhetspolisen utgår från att utredningens förslag om att placering i centret ska ske efter överenskommelse mellan FRA och den myndighet där personalen är anställd innebär att frågor om centrets personalbehov kommer att beslutas av FRA och respektive centermyndighet gemensamt. I remissvaret till utredningens första delbetänkande betonade Säkerhetspolisen att det behöver tydliggöras att FRA:s huvudansvar för centret avser samordning av de övriga centermyndigheternas bidrag till centret, men däremot inte styrning av myndigheternas respektive verksamhet inom cybersäkerhetsområdet. Säkerhetspolisen vidhåller denna inställning. Enligt Säkerhetspolisen behöver frågor om personalresurser omhändertas och beslutas av en strategisk ledningsgrupp inom centret, där centermyndigheterna själva beslutar vilken befattningshavare som ska företräda myndigheten.

Säkerhetspolisen har tidigare, i sitt remissvar till utredningens första delbetänkande, avstyrkt förslaget att centermyndigheterna ska bistå FRA med stöd till centergemensamma administrativa stödfunktioner. Säkerhetspolisen vidhåller denna inställning och anser att det är lämpligt att FRA ensamt ansvarar för sådana stödfunktioner då centret föreslås ingå i FRA:s organisation.

4.4.1 Arbetsledning och arbetskyldighet

Säkerhetspolisen delar utredningens bedömning att det krävs att centerchefen har möjlighet att arbetsleda personal som arbetar i centret för att få en effektiv verksamhet. Enligt Säkerhetspolisen förutsätter dock möjligheten till en sådan arbetsledning att det arbete som avses utföras av myndighetens personal inom centret faller inom Säkerhetspolisens uppdrag.

5 Informationsdelning

5.2.1 Rättsliga utgångspunkter

Säkerhetspolisen noterar utredningens antagande att en större del av informationen som kommer hanteras inom centret troligen inte kommer att vara säkerhetsskyddsklassificerad. Säkerhetspolisen

Datum: 2024-08-12

Diarienummer: 2024-15051-2

delar inte den uppfattningen; den information som myndigheten idag hanterar inom centrets verksamhet är till stor del säkerhetsskyddsklassificerad.

5.3 Slutsatser om intern informationsdelning

Utredningen bedömer att det bör utredas om det ska införas en ny lag eller bestämmelse som utökar och förenklar möjligheterna till informationsdelning inom centret. Säkerhetspolisen ser inte att det i nuläget finns något behov av en ny sekretessbestämmelse som ger myndigheten utökade möjligheter till sådan informationsdelning. I de fall Säkerhetspolisen idag avstår från att dela information inom centret är det inte bara med hänsyn till sekretess utan även andra faktorer som kan utgöra hinder. Det kan handla om information som på grund av sin natur är svår eller omöjlig att dela med vissa eller samtliga centermyndigheter. Det kan exempelvis röra sig om information från en samverkanspartner till Säkerhetspolisen, där en förutsättning för att Säkerhetspolisen överhuvudtaget ska få ta del av informationen är att den inte får delas vidare. Det kan även röra sig om information där en delning kan skada källor, pågående utredningar, framtida internationella samarbeten eller arbetsmetoder m.m. Vid varje enskilt fall av informationsdelning behöver centrets och dess intressenters informationsbehov vägas mot Säkerhetspolisens konkreta skyddsintressen.

Vidare anger utredningen att det kommer att finnas ett större utrymme för myndigheterna som bedriver underrättelse- och säkerhetstjänst att sinsemellan dela viss information än att dela information med samtliga myndigheter i centret, men att det vid behov finns möjligheter att anpassa eller avidentifiera känslig information så att den kan delas med övriga centermyndigheter. Det förekommer redan i dag att Säkerhetspolisen i vissa fall anpassar information så att den ska kunna delas bredare inom centret, under förutsättning att informationen – trots anpassning – skapar mervärde för centrets verksamhet.

5.4.1 Informationsdelning med privata aktörer

Säkerhetspolisen delar utredningens bedömning att det bör införas sekretesskydd för uppgifter om affärs- och driftsförhållanden som lämnas av privata aktörer till verksamhet som bedrivs inom centret.

7 Säkerhetsskydd

7.1 Övergripande ansvar m.m.

Säkerhetspolisen instämmer inte fullt ut i utredningens bedömning att FRA kommer att ha det övergripande ansvaret för säkerhetsskyddet för centrets verksamhet. Det arbete som övriga centermyndigheter kommer att bedriva inom centret utgör en del av respektive myndighets egen verksamhet och utförs med grund i respektive myndighets uppdrag. Den enskilda centermyndigheten kommer därmed att vara ytterst ansvarig, när det gäller myndighetens eget arbete inom centret, för att ett nödvändigt säkerhetsskydd finns på plats.

Utredningen anger i avsnitt 7.2.1 *Informationssäkerhet* att centermyndigheterna troligen kommer att använda sig av egna informationssystem inom ramen för arbetet i centret. Vidare anges att det ankommer på den myndighet som äger systemet att avgöra om FRA:s säkerhetsskyddsåtgärder tillgodoser den egna myndighetens krav. Säkerhetspolisen delar denna uppfattning men vill betona att detta inte enbart gäller informationssystem. Varje centermyndighet måste i samtliga delar av centrets verksamhet – när det gäller den egna myndighetens arbete – säkerställa att de säkerhetsåtgärder som FRA har vidtagit lever upp till respektive myndighets krav på säkerhetsskydd.

Datum: 2024-08-12

Diarienummer: 2024-15051-2

Utredningen anger vidare att även om det inte finns något krav enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) för centermyndigheterna att ingå säkerhetsskyddsavtal kan det finnas anledning att ingå någon annan form säkerhetsskyddsöverenskommelse. Säkerhetspolisen vill betona att det med största sannolikhet kommer att vara nödvändigt för centermyndigheterna att ingå en säkerhetsskyddsöverenskommelse. Det förekommer stora skillnader avseende myndigheternas hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information, säkerhetsprövningar och placeringar av personal i säkerhetsklass. För centermyndigheterna gäller även olika säkerhetsskyddsföreskrifter; vissa av myndigheterna ska tillämpa Försvarsmaktens föreskrifter, medan andra ska tillämpa Säkerhetspolisens föreskrifter.¹ I en säkerhetsskyddsöverenskommelse kan hanteringsfrågor och regelkonflikter tas upp och lösas ut. Vidare kan centermyndigheterna i en sådan överenskommelse reglera att en centermyndighet ansvarar för genomförandet av vissa säkerhetsskyddsåtgärder för övriga myndigheters räkning och hur detta rent praktiskt ska gå till.

7.2.1 Informationssäkerhet, 7.2.2 Fysisk säkerhet och 7.3 Slutsatser om säkerhetsskydd

Enligt Säkerhetspolisen bör det tydliggöras i samtliga tre delar att det är respektive centermyndighet som har det yttersta ansvaret för säkerhetsskyddet för den verksamhet som myndigheten bedriver inom centret.

7.2.3 Personalsäkerhet

Säkerhetspolisen delar utredningens uppfattning om att säkerhetsprövning ska genomföras av den myndighet som beslutar om deltagande i centret, det vill säga personalens ordinarie arbetsgivare.

8 Konsekvenser och finansiering

8.4 Konsekvenser för övriga centermyndigheter

Utredningen anger att behov av nyrekrytering av personal kommer att uppstå inte bara för FRA utan även för de övriga centermyndigheterna. Säkerhetspolisen delar denna uppfattning. Det är emellertid svårt för Säkerhetspolisen att bedöma när rekryteringsbehoven kommer att uppstå och hur omfattande de kommer att vara, då tidsplanen för centrets utökning inte är tydlig.

Säkerhetspolisen saknar en analys i betänkandet av de utmaningar som finns med att attrahera rätt personal med tillräcklig kompetens för att arbeta inom centret; specialister inom cybersäkerhet är få till antalet.

8.5 Ekonomiska konsekvenser för övriga centermyndigheter

Utredningen anger att en stor del av uppgifterna som centermyndigheterna ska utföra inom ramen för centret är sådana uppgifter som de utför idag. Detta är en utgångspunkt för utredningen som även uttrycks i det första delbetänkandet med förslag till förordningstext. Enligt Säkerhetspolisens mening är detta en utgångspunkt som inte går att förena med de förväntningar som ställs på centrets verksamhet. För Säkerhetspolisens del innebär samverkan inom centret att myndigheten bedriver förhållandevis omfattande verksamhet i centret som den annars inte skulle ha bedrivit, vilket medför ökade kostnader för myndigheten. Säkerhetspolisen har tidigare lyft risken med att centrets uppdrag – såsom det är formulerat i 2 § i föreslagen förordning om Nationellt cybersäkerhetscenter – kan sträcka sig utanför centermyndigheternas sammanlagda verksamhetsområden.²

¹ Försvarsmaktens föreskrifter om säkerhetsskydd (FFS 2019:2) respektive Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1).

² Se Säkerhetspolisens remissvar till utredningens delbetänkande 2024-05-27, dnr 2024-10857-2, sid. 1.

Datum: 2024-08-12

Diarienummer: 2024-15051-2

Säkerhetspolisen noterar att utredningens beskrivning av de ekonomiska konsekvenserna av förslagen i det första respektive det andra delbetänkandet öppnar för möjlighet till olika tolkningar, särskilt vad gäller konsekvenserna för övriga centermyndigheter förutom FRA. I förevarande betänkande anges att ekonomiska tillskott till samtliga centermyndigheter på sikt är en förutsättning för en välfungerande verksamhet i centret. Säkerhetspolisen delar denna uppfattning.

Remissvaret har beslutats av säkerhetspolischefen Charlotte von Essen. Verksjuristen Jessica Ovin har varit föredragande.